

съ сладка и студена вода. Могилата е разорана. Ала въ старо време на нея имало голѣмо селище. Земята е препълнена съ керамични и други кжсове, отъ които се разбира, че тука е имало сгради съ яка направа. Откриватъ се кжсове отъ дебели, масивни и широки керамиди, части отъ голѣми гюмове, тухли съ следи отъ хоросанъ — всички сочатъ за градежи по цѣлата широка могила. На самия връхъ на могилата има купъ отъ дребни и ломени камъни, разни черепи, тухли, потрошени градивни и готварски сждини. Цѣлата тази купчина е премѣсена съ прѣстъ и покрита съ гжста китка хресталакъ, трънки, будили и дървета. Стопанинътъ на нивата обработва земята до каменистата и залесена купчина, подкопава я усърдно, ала неговиятъ търнокопъ е безсиленъ да надвие струпаното отъ вѣкове купище. Многобройнитѣ части отъ строителенъ материалъ навѣватъ мисълъ, че тази купчина крие тайната на голѣми, изгорѣни нѣкога сгради, които сж били здравъ центъръ на селище отъ тракийско или римско време. Тази мисълъ се подкрепя и отъ следитѣ на стари пжтища, които идвали отъ Балкана, минавали покрай манастира „Св. Архангелъ“, гдето има градище, и завивали на изтокъ, северно отъ „Меча улица“ къмъ Пчелище и Цѣрова Кория за Горна Орѣховица — Никополисѣ. Сжществува предание, че въ Второто българско цѣрство Присово се наричало Хърсово. Преданието добавя, че селото се намирало по-нагоре, сетне било напуснато и опожарено поради избухването на заразителна болестъ, отъ която измрѣли много челяди. Изплашени отъ неумолимата напасть, многобройни челяди напуснали селото, избѣгали презъ дола къмъ Присой бърдо и се заселили въ гората подъ подножието на бърдото. Тука се започнало ново село, което получило име Присово.

Райково селище. — Много жители отъ сжщото напуснато село Хърсово, начело съ селянина *Райко*, минали бърдото и се поселили въ северното му подножие, близу до Янтра, на два километра отъ Търново, въ източния край на „Дълга лжка“ тамъ, дето сега е построено ново военно здание. По името на водача *Райко* новото селище добило име Райково селище. Преди нѣколко години, когато изкопавали дълбоко основитѣ на желѣзопжтния мостъ надъ Присовската рѣка, се разкрили остатъци отъ църковни принадлежности и основи на църква. Това свидетелствува, че селото Райково се задържало и развивало дълго време, та се явила нужда отъ да се съгради и църква. Презъ пролѣтта на 1939 година войници прокопавали вада за новопостроеното военно здание. Откритъ билъ водопроводъ, покритъ съ плочи. Стенитѣ му били каменни. Назначението на този водопроводъ, навѣрно, е било да залови вода отъ Присовската рѣка за напояване на градинитѣ въ лжката. Презъ това селище е